

Kelan elatustukilain mukaiset tehtävät – elatustuki lapselle

Johanna Aholainen 9.10.2014

Kelan tehtävät elatustukiasioissa

- Elatustuen myöntäminen ja maksaminen asiakkaan hakemuksesta
- Elatusavun periminen elatusvelvolliselta myönnetyn elatustuen perusteella
- Maksuvapautuksen myöntäminen elatusvelvollisen hakemuksesta

Kela ei osallistu elatussopimuksen tekemiseen eikä ota kantaa elatussopimuksen sisältöön.

Tuensaajien määrät ja käsittelyajat

- Elatustuen saajia 8/2014 oli 69 700.
- Tukea maksettiin 8/2014 yhteensä 102 032 lapsesta.
- Käsittelyaika elatustuessa ollut syyskuussa 2014 uusissa hakemuksissa 22,7 päivää (mediaani 19), tarkistushakemuksissa 16,4 päivää.
 - Viime vuonna keskimäärin 21,4 päivää

Lapsi voi saada Kelasta elatustukea, jos

- Elatusvelvollinen vanhempi ei ole maksanut vahvistettua elatusapua.
- Elatusapu on vahvistettu elatustukea pienemmäksi elatusvelvollisen vanhemman taloudellisen tilanteen vuoksi.
- Elatusapua ei ole vahvistettu lainkaan maksettavaksi elatusvelvollisen taloudellisen tilanteen vuoksi.
- Lapsi on adoptoitu yksin ilman kumppania.
- Avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyyttä ei ole vahvistettu.
- Elatustukea voidaan myöntää sellaisen elatussopimuksen perusteella, jossa elatusapu on vahvistettu kuukausittain maksettavaksi. Elatusavun tulee olla joko kunnan lastenvalvojan vahvistama tai tuomioistuimen päättämä

Lapsella ei ole oikeutta elatustukeen, jos

- Elatusavusta ei ole olemassa voimassa olevaa kunnan sosiaalihuollon vahvistamaa elatussopimusta tai tuomioistuimen päätöstä elatusavusta. (Sopimusta tai päätöstä ei tarvita, jos lapsi on syntynyt avioliiton ulkopuolella eikä lapsen isyyttä ole vahvistettu tai lapsi on adoptoitu ilman kumppania.)
- Lapsi asuu elatusvelvollisen kanssa.
- Lapsi voi tuloillaan elättää itsensä eli hänellä on vähintään 6 kuukauden ajan palkkatuloja vähintään 758,80 e/kk kuukaudessa tai, jos hän asuu itsenäisesti, 1084 e/kk.
- Elatusvelvollinen on kuollut.

Elatustuki kalenterikuukauden alusta

- Elatustukioikeus alkaa aina kuukauden alusta
 - jos elatusapu astuu voimaan kesken kuukauden, tuki voidaan myöntää aikaisintaan seuraavan kuukauden alusta.
 - Jos elatusvelvollinen on jättänyt elatusavun maksamatta ja sen perusteella myönnetään elatustuki, huomioidaan myös vajaan kuukauden elatusapu elatusvelvollisen elatusapuvelassa.

Elatustuen maksaminen päättyy kun

- Määräaikainen sopimus päättyy
- Lapsi täyttää 18 vuotta
- Lapsi muuttaa elatusvelvollisen luokse
- Lapsi muuttaa pysyvästi ulkomaille
- Lapsi kuolee
- Elatusvelvollinen kuolee
- Lapsi pystyy elättämään itsensä
- Elatustuen saaja pyytää itse lakkauttamaan tuen maksamisen

Kelan oikeus periä elatusapuvelkaa päättyy silloin, kun velka on maksettu eikä sitä kerry enää lisää (elatusuuden maksu on päätynyt)

Elatustuen hakeminen

- Haettava 3 kuukauden kuluessa siitä, kun tukea halutaan saada
 - Voidaan myöntää hakuaikaa pidemmältä ajalta, kun myöhästymisen on johtunut hakijasta riippumattomasta syystä tai muusta erityisen painavasta perusteesta (esim. pitkät jonot lastenvalvojalle).
- Kela myöntää elatustuen toistaiseksi tai määräajaksi, jos esim. elatussopimus tehty määräajaksi.
- Kun tukea haetaan ensimmäistä kertaa, hakijan on toimitettava Kelaan hakemus ja mahdollisesti liitteeksi tarvittava elatussopimus tai –tuomio.
 - Elatustukea ei voida myöntää ilman voimassaolevaa sopimusta tai tuomiota (poikk. Kun elatusapua ei ole voitu vahvistaa isyyden vahvistamisen kanssa samaan aikaan tai lapsi on adoptoitu ilman kumppania.)

Elatustuen hakeminen

- Elatustukea voi hakea lapsen vanhempi tai muu henkilö, jonka hoidossa lapsi on. Jos lapsi on täyttänyt 15 vuotta ja asuu itsenäisesti, hän voi hakea tukea itse.
- Elatustukea voi hakea verkossa. Asiointipalveluun kirjaudutaan verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Vaihtoehtoisesti voi täyttää ja tulostaa elatustukihakemuksen (LU 1) ja postittaa sen mihin tahansa Kelan toimistoon.
- Asiointipalvelun etusivulta näkee, onko hakemus saapunut tai ratkaistu, koska etuus maksetaan ja mitä etuuksia asiakkaalle on viimeksi maksettu. Asiointipalvelusta näkyvät myös muistutukset esim. mahdollisesti puuttuvista liitteistä. Käsittelyajat ja tiedustelut-sivulta löytyvät hakemusten keskimääräiset käsittelyajat.

Elatustuen hakeminen

Näin haet tuet ja lähetät liitteet verkossa

- 1 Kirjaudu sisään verkkopankkitunnuksillasi.
- 2 Valitse kohdan Hakemus ja ilmoitus alta etuus, jota haluat hakea.
- 3 Täytä kohdat ja etene valinnalla Jatka.
- 4 Saat lopuksi yhteenvedon, jossa on lista tarvittavista liitteistä. Hyväksy ja lähetä hakemus. Saat vahvistuksen, että hakemus on tullut Kelaan.
- 5 Skanna tai kuvaa tarvittavat liitteet ja tallenna ne esim. koneen työpöydälle. Lähetä liitteet kohdasta Liitteet. Saat vahvistuksen, että liitteet ovat tulleet Kelaan.

[Kirjaudu sisään asiointipalveluun >>](#)

verkkopankkitunnuksillasi.

Kirjaudu palveluun!

Elatustuki elatusavun laiminlyönnin perusteella

- Elatusvelvollinen on jättänyt maksamatta elatussopimuksen tai –tuomion mukaisen elatusavun lapselle kokonaan tai osittain
- Hakemuksen liitteeksi alkuperäinen elatussopimus tai käräjäoikeuden oikeaksi todistama kopio tuomioistuimen päätöksestä
- Elatusvelvollista kuullaan aina kirjallisesti laiminlyönnin perusteella haetusta elatustuesta
 - Kuulemiselle asetettu määräajaksi 2 viikkoa. Jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla, aika on pidempi.
- Tuki voidaan myöntää, kun elatusapua on jäänyt maksamatta vähintään yhden kuukauden elatusavun määrän verran

Elatustuki elatusavun laiminlyönnin perusteella

- Elatusvelvolliselle kertyy laiminlyödystä elatusavusta aina velkaa
- Jos elatusapua on maksamatta pidemmältä ajalta kuin miltä elatustuki voidaan myöntää, myös muut maksamatta jääneet elatusavut (vanhentuneita lukuun ottamatta) huomioidaan elatusapuvelassa.

Elatusapuvelan periminen

- Elatusvelvollinen voi lyhentää velkaansa maksamalla jo erääntyneet ja tulevat elatusavut Kelalle
- Elatusapuvelka voi sisältää sekä lapselle kuuluvaa elatusapua että valtiolle kuuluvaa elatusapua
 - Lapselle kuuluva osuus tilitetään Kelasta tuen saajalle

Elatustuki erotustukena

- Elatustukea voi saada sillä perusteella, että **elatusapu ei ole vahvistettu maksettavaksi elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn takia tai elatusapu on vahvistettu maksettavaksi täysimääräistä elatustukea pienempänä elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn takia** (ns. erotuselatustuki)
 - Hakemuksen liitteeksi riittää kopio elatussopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksestä

Kunta elatustuen hakijana

- Mahdollista hakea tukea samoin kuin henkilöasiakkaidenkin.
- Jos kunnalle maksetaan huostaan otetun lapsen elatustukea, tuen maksaminen säännöllisesti maksupäivinä edellyttää, että lapsella on osoite väestötietorekisterissä. Jos lapsen osoitetieto puuttuu, elatustuki joudutaan maksamaan aina manuaalisesti ja maksut tulevat kunnan tilille muutaman päivän viiveellä.

Elatustuen määrä

- Elatustuki maksetaan joko täysimääräisenä tai vähennettynä. Täysi elatustuki on 153,63 e/kk.
- Kela voi maksaa elatustuen vähennettynä, jos elatusapu on vahvistettu täyttä elatustukea pienemmäksi elatusvelvollisen taloudellisen tilanteen takia. Elatussopimuksessa tai -tuomiossa tulee tällöin olla maininta elatusvelvollisen puutteellisesta elatuskyvystä. Kun Kela maksaa elatustuen vähennettynä, tuensaaja saa elatustuen ja elatusavun erotuksen sekä lisäksi elatusvelvolliselta perityn elatusavun.
- Jos elatusapu on muista syistä pienempi, Kela ei maksa erotusta.
- Jos vahvistettu elatusapu on Kelan tukea suurempi eikä elatusvelvollinen maksa elatusapua, Kela maksaa täyden elatustuen ja perii elatusvelvolliselta maksamatta jääneen elatusavun. Jos perintä onnistuu, Kela maksaa perinnän jälkeen elatusavun ja tuen erotuksen lasta hoitavalle vanhemmalle.
- Elatustuki on verotonta tuloa. Elatusapu ja elatustuki tarkistetaan vuosittain indeksillä.

Muiden tukien vaikutus ja maksaminen

- Elatustukeen eivät vaikuta muut Kelan tuet kuin lapselle myönnetty sotilasavustus, joka vähennetään elatustuen määrästä.
- Elatustuki maksetaan kuukauden 10. päivänä. Elatusvelvolliselta perityksi saadut elatusavut maksetaan kuukauden 25. päivä. Jos maksupäivä on pyhäpäivä tai lauantai, tuki ja elatusapu maksetaan edeltävänä pankkipäivänä.
- Tuki maksetaan lapsen vanhemmalle tai muulle henkilölle, jonka hoidossa lapsi on. Tuki voidaan myös myöntää ja maksaa 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen.
- Tukea maksetaan enintään siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tuki voi päättyä aikaisemmin, jos elatusvelvollisuus päättyy tai tuen muut edellytykset eivät enää täyty.
- Kela voi tarkistaa tuen, jos perheen tilanne muuttuu niin, että se vaikuttaa tukeen.

Elatusapuvelan maksuvapautus

- Jos elatusvelvollinen ei pysty maksamaan elatusapuvelkaansa tilapäisen maksukyvyttömyyden takia, hän voi hakea maksuvapautusta Kelasta. Maksuvapautus myönnetään aina takautuvasti, vähintään yhden kalenterikuukauden ja enintään vuoden ajalta. Maksuvapautusta ei voida myöntää tulevalle ajalle.
- Maksuvapautuksen saaminen edellyttää, että maksukyvyttömyys on johtunut elatusvelvollisesta riippumattomasta syystä, kuten työttömyydestä tai työkyvyttömyydestä aiheutuneesta pienituloisuudesta. Maksukyvyttömyyden syyn on täytynyt olla voimassa sen kuukauden aikana, jolta maksuvapautusta haetaan.

Maksuvapautuksen tuloraja

- Elatusvelvollinen voi ansaita enintään 1084 euroa kuukaudessa (bruttotuloina), jotta on oikeutettu maksuvapautukseen. Tätä tulorajaa korotetaan 271 eurolla jokaista elatusvelvollisen alaikäistä lasta kohti lukuun ottamatta lasta tai lapsia, joille elatustuki on myönnetty.
- Kela voi antaa vapautuksen ainoastaan elatusapuvelan valtion saatavasta. Vapautusta ei myönnetä lapselle kuuluvasta elatusapusaatavasta.

Maksuvapautuksen hakeminen

- Maksuvapautusta haetaan lomakkeella (LC1)
- Mukaan tulee liittää tarvittavat liitteet, kuten palkkakuitti.
- Kaikki tarvittavat liitteet voi lähettää verkossa. Liitteet voi myös postittaa mihin tahansa Kelan toimistoon.

Tulossa

- Lastenvalvojille omat sivut Kela.fi-sivuille Yhteistyökumppanit osioon

Kunnat

Näille sivuille on koottu tietoa kunnille

- päivähoitotietojen ilmoittamisesta asiointipalvelussa
- Kelassa toimeenpantavien kuntalisien ehdoista
- työssä poissaolosta tartuntataudin takia
- kuntoutusrahasta päihdekuntoutuksen ajalta
- nuoren kuntoutusrahaa varten laadittavasta suunnitelmasta
- etuuden maksamisesta kunnalle.

Kunta työnantajana, katso [Työnantajat](#).

Kiitos!

